

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

X

tegen

Schamper

Met een mail van 23 november 2017 dient de heer X een klacht in tegen Schamper. Aanleiding is een brief van twee personen namens de redactie van Schamper aan de toenmalige rector van de UGent. X kreeg de brief midden oktober 2017 in handen, waarna hij later op de maand contact had met de hoofdredactie van Schamper. Hoofdredacteur Arthur Joos van Schamper antwoordt met een mail van 19 december waarop X repliceert met een mail van 23 december 2017, waarop professor Dirk Voorhoof namens Schamper nogmaals reageert met een brief van 23 februari 2018.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 15 maart 2018. X en zijn advocaat, meester Wim De Brock, woonden de hoorzitting bij. De redactie van Schamper was niet aanwezig.

DE FEITEN

Klager is professor aan de UGent, Schamper is het studentenblad van de universiteit. De klacht gaat niet over een gepubliceerd artikel, maar over een brief van twee redacteurs van Schamper aan de toenmalige rector van de UGent die ze ondertekenden 'namens de redactie van Schamper'.

De brief van de twee redacteurs gaat onder meer over klager, die Schamper kort daarvoor met naam had genoemd in een artikel over seksuele intimidatie aan de universiteit. In hun brief aan de rector verwijzen de redacteurs naar een gesprek met haar en geven ze, zoals ze hadden beloofd, een overzicht van de getuigenissen die hen ter ore kwamen naar aanleiding van het artikel. Ze hebben het over vreemde carrièrewendingen van X en verwijzen naar een prof van een andere universiteit die X omschreef als gevaarlijk, manipulatief en een psychopaat. De auteurs schrijven dat ze de rector, indien gewenst, in contact kunnen brengen met die getuige.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER zegt dat de redactieleden van Schamper hun status en statuut van journalist hebben misbruikt omdat ze de brief ondertekend hebben 'namens de redactie van Schamper'. Ze hebben onder het mom van journalistieke objectiviteit informatie doorgegeven aan een sanctionerende instelling, met name de tuchtcommissie van de universiteit, terwijl het hun opdracht is om het publiek te informeren.

Schamper argumenteert dat de auteurs de brief gewoon als student geschreven hebben, maar klager betwist dat. Precies vanwege hun werk voor het magazine zijn de redactieleden geen gewone studenten. Dat bevestigt ook de juridische dienst van de universiteit.

Volgens Schamper hebben de auteurs de brief geschreven uit plichtbesef, om mistoestanden en vormen van grensoverschrijdend gedrag te melden aan de bevoegde personen, maar die argumentatie houdt geen steek. De brief bevat immers geen enkele getuigenis over grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van klager. En de passage dat hij met sabbatical zou zijn gestuurd is een persoonsverwarring en gaat eigenlijk over iemand anders.

De brief verwijst naar een gesprek met de rector en Schamper zegt dat de brief op haar verzoek geschreven is. Het is dan ook mogelijk dat Schamper zich heeft laten misbruiken door de rector, maar dat doet niets af aan de essentie van de zaak, namelijk dat een journalist objectief informeert in plaats van informatie door te spelen aan een sanctionerende instantie.

Klager benadrukt dat het niet zijn bedoeling is om via de klachtprocedure bij de Raad voor de Journalistiek meer informatie over de briefschrijvers te bekomen, zoals Schamper beweert. Hij heeft zijn klacht ingediend omdat hij een probleem heeft met hun werkwijze als journalist en het vreemd vindt dat Schamper zijn lezers niet geïnformeerd heeft over de inhoud van de brief, hoewel die geschreven was namens de redactie.

Klager wijst er ten slotte op dat de brief een rol gespeeld heeft in de tuchtprocedure die werd aangespannen door de toenmalige rector. Die procedure en de mediastorm die erop volgde, hebben zijn professionele reputatie ernstig beschadigd, terwijl klager door de tuchtcommissie en de commissie in hoger beroep vrijgesproken is van elke vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag en van machtsmisbruik. In een combinatie met de toenmalige rector is Schamper er mee verantwoordelijk voor dat klager zijn reputatie door het slijk is gehaald.

SCHAMPER zegt dat de brief geen voorwerp kan uitmaken van een klacht bij de Raad voor de Journalistiek omdat het niet gaat over journalistiek handelen. De klacht gaat niet over een artikel van Schamper over grensoverschrijdend gedrag binnen de UGent. Schamper heeft daarover – als erkend onafhankelijk studentenblad van de universiteit – wel geschreven, wat mee aan de basis lag van de oprichting van een bijzondere commissie betreffende (seksueel) overschrijdend gedrag aan de UGent, maar daarover gaat de klacht niet.

De klacht gaat wel over een brief van enkele studenten/medewerkers van Schamper aan de toenmalige rector, waarin ze de rector op de hoogte brengen van getuigenissen over grensoverschrijdend gedrag door bepaalde professoren. Die brief is een intern document en maakt deel uit van het tuchtdossier tegen klager. Schamper hoeft er niet over te communiceren met klager, noch met de Raad voor de Journalistiek. Het gaat om een vertrouwelijke brief en ook de studenten die meewerken aan Schamper zijn gebonden aan de basisprincipes van de UGent. Alle leden van de universiteit hebben een verantwoordelijkheid om mistoestanden en vormen van grensoverschrijdend gedrag te melden aan de bevoegde personen. In dit geval is dat gebeurd na overleg met en op verzoek van de rector.

Of de brief uitgaat van de redactieraad of van bepaalde redacteurs van Schamper doet niet ter zake, maar het illustreert wel in welke moeilijke situaties studenten verzeild kunnen raken. In elk geval is de code van de Raad voor de Journalistiek niet van toepassing op de relatie tussen de studenten en de bevoegde bestuursinstanties van de UGent. Het kan nooit de taak zijn van Schamper om details te verstrekken aan de Raad voor de Journalistiek over een interne en persoonlijke tuchtprocedure aan de universiteit. De redactie van Schamper neemt daarom ook niet deel aan de hoorzitting van de Raad.

De klacht is een vorm van intimidatie in de context van een tuchtprocedure. Ze is in wezen niet gericht op een inbreuk op de journalistieke beroepsethiek. Klager geeft niet aan op welk artikel van de code Schamper een inbreuk zou hebben gepleegd. Hij wil via de procedure bij de Raad voor de Journalistiek enkel meer informatie verkrijgen over de achtergrond van de brief en de identiteit van de ondertekenaars. Maar daarover wil Schamper niets kwijt. Door wie de brief geschreven is, is vertrouwelijke informatie en betreft de interne organisatie van Schamper.

Klager geeft partiële en eenzijdige informatie over zijn tuchtdossier aan de Raad voor de Journalistiek, wat impliceert dat de Raad – zonder grondige kennis van het tuchtdossier waarvan de brief deel uitmaakt – geen beslissing kan nemen over de klacht.

Schamper wijst er ten slotte op dat de tuchtprocedure geleid heeft tot een sanctie tegen klager wegens ernstig grensoverschrijdend gedrag, onethische gedragingen en een onoordeelkundige omgang met belangenconflicten.

BESLISSING

De brief is ondertekend ‘namens de redactie van Schamper’ en kan daarom wel degelijk het voorwerp uitmaken van een klacht bij de Raad voor de Journalistiek. De Raad spreekt zich niet alleen uit over gepubliceerde artikels of uitgezonden reportages, maar over alle vormen van journalistiek handelen.

De brief is geschreven namens de redactie. Daarom is de Raad in dit geval van oordeel dat hij de onafhankelijkheid van de redactie in het gedrang brengt. De brief bevat reacties die de redactie ontving op een artikel van Schamper met een getuigenis over seksuele intimidatie door klager. Of de twee redactieleden die reacties op eigen initiatief of op haar verzoek aan de rector hebben doorgegeven, doet niet ter zake. Artikel 9 van de code bepaalt immers dat journalisten en redacties hun onafhankelijkheid moeten bewaren en elke druk dienen te weren. De richtlijn bij dat artikel wijst op de bijzondere rol van de hoofdredactie in dat verband.

Een journalist die schrijft over een bepaald thema of dossier beslist zelf, of samen met zijn hoofdredactie, welke elementen relevant zijn voor publicatie. Wanneer hij – om welke reden dan ook – elementen niet relevant acht voor publicatie, hoedt hij zich ervoor om die door te geven aan derden, zeker wanneer die betrokken partij zijn in het dossier waarover hij schrijft of geschreven heeft. Dat kan immers zijn redactionele onafhankelijkheid en integriteit, en daarmee samenhangend de geloofwaardigheid van zijn redactie bij het publiek, in het gedrang brengen, zeker wanneer hij dat doet in naam van de redactie. Er kunnen uitzonderlijke gevallen zijn waarin een journalist het als zijn burgerplicht beschouwt om informatie door te geven aan derde (controleerende of sanctionerende) instanties, maar Schamper maakt niet aannemelijk dat dat in dit geval opwoog tegen de vrijwaring van de redactionele onafhankelijkheid.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond.

Brussel, 17 mei 2018